

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

@Rama
นิตยสารวาไรตี้สุขภาพราย 3 เดือน
ฉบับที่ 51 เดือนมกราคม 2567

เพื่อนคู่ใจ มอบพลัง เพื่อสุขภาพ

- 🐾 เช็กอาการ “โรคซึมเศร้า” พร้อมวิธีรักษาและดูแลจิตใจให้แข็งแรง
- 🐾 สัตว์เลี้ยงรักษาซึมเศร้าได้จริงหรือไม่
- 🐾 นาทีกุ๊กเงิน นาทีกวีต
- 🐾 หมา หมา เพื่อนที่ดีที่สุด

Dean's Talk

สวัสดีครับท่านผู้อ่าน **นิตยสาร @Rama** ทุกท่าน เข้าสู่เดือนมกราคม พุทธศักราช 2567 แล้ว นับเป็นศุภฤกษ์ของชีวิต ปีที่ผ่านมาคงมีหลายท่านที่สัมฤทธิ์ผลดังที่ได้ตั้งใจ ในปีนี้หวังว่าทุกท่านคงมี **“ปณิธานปีใหม่”** ที่ดีกันเช่นเคยนะครับ

สำหรับผม **ปีใหม่นี้เป็นศักราชใหม่** สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบการบริหารดูแลคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะ **“คณบดี”** ผมขอแสดงปณิธานว่า ขอมุ่งมั่นตั้งใจสานงานต่อจากท่านอดีตกณบดี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ปิยะมิตร ศรีธรา ผมพร้อมนำพาองค์กรแห่งนี้ **ก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการแพทย์ จัดการศึกษา สร้างองค์ความรู้ เป็นที่พึ่งพิงทางด้านสุขภาพ และการสาธารณสุขแก่ประชาชน** สมดังเจตนารมณ์ที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ของเรามีมาแต่เดิมครับ

ในปี 2567 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีการขยายรูปแบบการให้บริการหลากหลายรูปแบบเพิ่มขึ้นมาก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานของบุคลากรทางการแพทย์ และสิ่งสำคัญที่สุด คือ **เพื่อให้ประชาชนได้สามารถเข้าถึงการบริการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุม** โดยมุ่งหวังให้เกิดสุขภาวะที่ดีแก่สังคมในวงกว้าง รวมทั้งการเป็นสถาบันการแพทย์ชั้นนำในระดับสากล

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ 2567 นี้ ผมในนามของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยและอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก **อำนวยการแต่ผู้อ่านทุกท่านให้สมหวังตามความตั้งใจ มีสุขภาพอนามัย และมีจิตใจผ่องใสเบิกบานเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตตลอดทั้งปีนี้ครับ**

ด้วยความหวังใจ

ศ.คลินิก นพ.อาทิตย์ อังกานนท์
คณบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

เจ้าของลิขสิทธิ์

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
270 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพมหานคร 10400

Editor's Talk

สวัสดีค่ะ คุณผู้อ่าน นิตยสาร @Rama ทุกท่าน

ก่อนอื่นต้องขอกล่าวคำว่า...สวัสดีปีใหม่ทุกท่านค่ะ

เริ่มนับศักราชใหม่แล้วอีกปีนะคะ ปีนี้ 2567 แล้ว ถึงแม้ว่าตัวเลขจะมากขึ้น แต่เราก็จะเติบโต พัฒนา และเปลี่ยนแปลงทุกอย่างที่เข้ามาในชีวิตไปในทางที่ดีอย่างแน่นอนนะคะ บรรณาธิการขอเอาใจช่วยและส่งกำลังใจให้แก่คุณผู้อ่านทุกท่านเลยนะคะ ขอให้กำลังใจในการทำทุกสิ่งทั้งปีนี้เลยนะคะ ส่วนเนื้อหาในฉบับนี้มีอะไรบ้างไปติดตามกันได้เลยค่ะ

เริ่มกันที่เรื่องราวความรัก ความผูกพันที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กันกับสัตว์เลี้ยงแสนน่ารักของเรา ไม่ว่าจะเป็น สุนัข แมว กระต่าย เชื้อหรือไมคะ สัตว์เลี้ยงนอกจากจะเป็นเพื่อนให้เราแล้ว ยังช่วยบำบัดความรู้สึกทางใจให้กับเราได้อีกด้วย ในคอลัมน์ Believe it or not ? เรามีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้มาฝากให้ติดตามกันค่ะ ..ต่อกันด้วยคำศัพท์เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงในภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก ที่เราอาจจะเคยได้ยินมาก่อน หรืออาจจะยังไม่เคยได้ยินมา ฉบับนี้เรามีศัพท์มากมายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงมาให้ได้อ่านกันด้วยค่ะ ในคอลัมน์ฟุดฟิดฟอไฟกับรามามา

ส่วนคอลัมน์ Health Station ต่อจากการบำบัดทางใจ เราก็มี่เรื่องราวของโรคที่เจอกันมากขึ้นโดยเฉพาะในคนไทยอย่าง โรคซึมเศร้า เรามาเรียนรู้และทำความเข้าใจไปด้วยกันนะคะ ..ตามด้วยคอลัมน์ Rama Exercise มีวิธีการออกกำลังกายในคนตั้งครรภ์มาฝากกัน จะมีวิธีการอย่างไร ทำไต่บ้างที่คนท้องทำได้ ไปติดตามกันได้เลยค่ะ

ยังมีเรื่องราวอีกมากมายเลยนะคะ คุณผู้อ่านสามารถติดตาม content ดี ๆ ทางสุขภาพของเราได้ทางเว็บไซต์ <https://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/> หวังว่าทุกท่านคงเพลิดเพลินกับนิตยสารของเรา และเราจะสุขภาพดีไปด้วยกันค่ะ

แล้วพบกันฉบับหน้าค่ะ

รศ. พญ.จรรยา ไวศยารัตน์
บรรณาธิการนิตยสาร @Rama

ติดต่อกองบรรณาธิการ @Rama

โทรศัพท์ 0-2201-1723

atrama.magz@gmail.com,

<https://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/>

Content

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

ศ.คลินิก นพ.อาทิตย์ อังกานนท์
ผศ. นพ.ภาวิทย์ เพียรวิจิตร

บรรณาธิการ

รศ. พญ.จรรยา ไวศยารัตน์

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

รศ. พญ.โสภรชัช วิไลยุค
สุธีร์ พุ่มกุมาร

กองบรรณาธิการ

ราชันย์ เสริมศรี
พัชรี เต๋นณรงค์เดช
โนรี พรรคพิบูลย์
นันทิตา จุไรทัศน์ีย์
มูลนิธิรามามาธิปา

เลขานุการกองบรรณาธิการ

दनัย อังควัฒนวิทย์

ฝ่ายออกแบบ

พิชชา โภคัง

ฝ่ายช่างภาพ

กุสุมา ภัคดี
เอกพจ นรวรานนท์
เมธี บัวจ
วรรณวิมล มุณีแนม

ฝ่ายอิเล็กทรอนิกส์

สาธิต หุ่นเลิศ
รติกร สุนทรเจริญนนท์

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

สิทธิ แสงเจริญวัฒนา

ฝ่ายการเงิน

มยุรฉัตร พิมสารอง

ฝ่ายจัดส่ง

ระวีนุช วิบุญกุล
ลักขณา รูปใส

ขอบคุณภาพปก

รศ. พญ.โสภรชัช วิไลยุค
น้องลาภูน สุนัขพันธุ์คัสเซิลเมเซียน
ของครอบครัว วรวิทย์โรจนะวัฒน์

Health Station 6

เช็กอาการ “โรคซึมเศร้า” พร้อมวิธีรักษาและดูแลจิตใจให้แข็งแรง

Behind the Scene 8

นาที่ฉุกฉิน นาที่ชีวิต

Relax Corner 11

ดอกไม้กับตะวัน

Easy Living 12

หมา หมา เพื่อนที่ดีที่สุด

Rama Update 14

ศูนย์พัฒนานวัตกรรมการแพทย์

จัดงานมหกรรมนวัตกรรมดิจิทัลวิศวกรรมชีวการแพทย์

Believe It or Not? 15

สัตว์เลี้ยงรักษาซึมเศร้าได้จริงหรือไม่

Healthy Eating 16

ชวนทำบัวลอยไส้จาดำ 4 สหาย

Camera Diary 18

เที่ยวเมืองหมอกสามฤดู หนาวนี้ที่...แม่ฮ่องสอน

Giving and Sharing 21

เริ่มต้นปีใหม่...ด้วยการให้ ช่วยต่อลมหายใจให้ผู้ป่วยยากไร้

Rama RDU 22

วัคซีนไขหวัดใหญ่ (Influenza vaccine)

Rama Exercise 24

คนท้องก็ออกกำลังกายได้

Vocab with Rama 26

All Pets Over the World:

ศัพท์ทั่วโลก ที่นูดิใช้เรียกไอ้ตัวสัตว์เลี้ยง

“เรื่องเล่าหมอผ่าศพ” คุณกัญญาหมอ
จับหมอนิติเวชมาพูดคุยกัน ติดตามได้ที่ >>>

YouTube RamaChannel

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

RAMA
CHANNEL

แอด

LINE

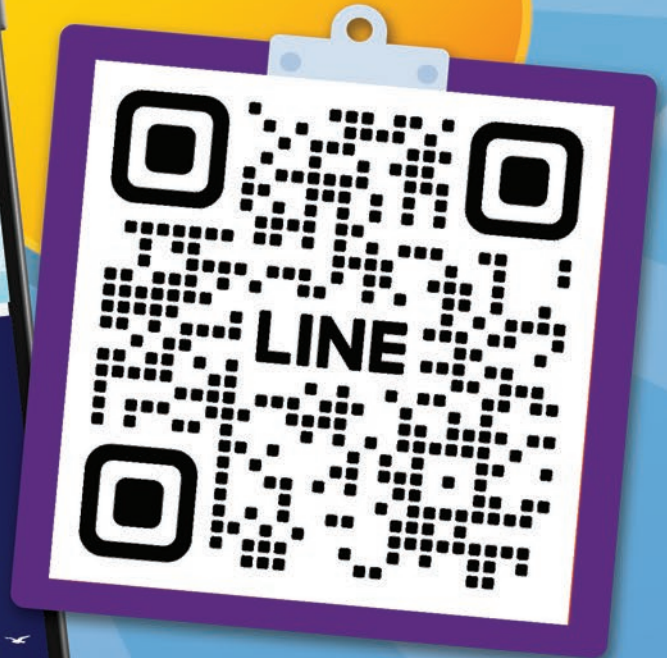
บูบะดวกบีบ

กับ 6 ทางลัดเพื่อสุขภาพ

นอกจากสุขภาพดีแล้ว

ยังมี **บริการดี**

จากเราชาวรามามาก

เช็กอาการ “โรคซึมเศร้า”

พร้อมวิธีรักษาและดูแลจิตใจให้แข็งแรง

โรคซึมเศร้า เป็นอีกโรคหนึ่งที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน แต่ยังมีผู้รู้จักโรคนี้ไม่มากนัก บางคนเป็นโดยที่ตัวเองก็ไม่ทันรู้ตัว หรือบางคนก็คิดว่าเป็นเพราะตนเองคิดมากไปเอง ทำให้ไม่ได้รับการรักษาที่เหมาะสม และทันต่อเวลาที่ซึ่งโรคซึมเศร้านั้นสามารถส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันทั้งทางร่างกายและจิตใจได้มากทีเดียว ไม่ว่าจะเป็นการทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย เศร้า วิตกกังวล มีปัญหาเรื่องการรับประทานอาหาร รวมไปถึงการนอนหลับ ร้ายแรงสุดถึงขั้นคิดฆ่าตัวตายได้เลย

ใครยังกังวล ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตัวเองกำลังเป็นนั้น เข้าข่ายโรคซึมเศร้าหรือไม่ มาเช็กอาการไปพร้อม ๆ กันเลย

โรคซึมเศร้า เกิดจากอะไร?

โรคซึมเศร้า หรือ Major depressive disorder เป็นโรคทางจิตเวชที่เกิดขึ้นจากความผิดปกติ หรือความไม่สมดุลของสารสื่อประสาทในสมอง 3 ชนิด คือ ซีโรโทนิน นอร์เอปิเนเฟริน และโดปามีน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงจำเป็นที่ต้องได้รับการรักษาจากจิตแพทย์อย่างถูกวิธี

เช็กด่วน! 9 พฤติกรรม เข้าข่ายโรคซึมเศร้า

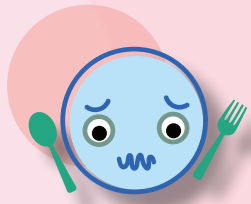

✓ เศร้า เบื่อ หรือหงุดหงิดง่าย

บางคนอาจจะรู้สึกเศร้า เบื่อ ไม่มีความสุข หรืออาจจะรู้สึกโกรธ โมโห หงุดหงิดง่าย โดยมีความรู้สึกเหล่านี้วนเวียนมาอยู่เป็นประจำ เกือบทุกวัน

✓ ไม่อยากทำสิ่งที่เคยชอบ

รู้สึกไม่อยากทำงานอดิเรกที่ตนเองเคยชอบทำ เช่น เล่นดนตรี เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ดูละคร ดูทีวี หรือทำได้แต่รู้สึกไม่สนุกเหมือนเคย

✓ เบื่ออาหาร หรือกินมากจนเกินไป

สำหรับบางคนอาจจะมีปัญหาเรื่องการรับประทานอาหาร เช่น รู้สึกเบื่ออาหาร น้ำหนักตัวลดลง หรือกลับกันบางคนอาจจะรู้สึกเครียด ทำให้รับประทานอาหารเพิ่มมากขึ้น จนไม่สามารถควบคุมการรับประทานอาหารของตัวเองได้

✓ มีปัญหาเรื่องการนอน

บางคนอาจจะมีปัญหาในเรื่องของการนอน โดยอาจมีอาการนอนไม่หลับ หลับ ๆ ตื่น ๆ หลับยากหรือตรงกันข้ามบางคนอาจจะรู้สึกง่วงเพลียจนอยากนอนทั้งวันก็เป็นได้

✓ ทำอะไรช้าลง กระสับกระส่าย

ในผู้ป่วยบางรายอาจจะรู้สึกว่าตัวเองทำอะไรเรื่องช้าลงกว่าที่เคย หรือมีอาการกระวนกระวาย และกระสับกระส่ายอย่างเห็นได้ชัดเจน

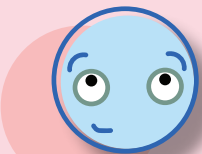

✓ เหนื่อย อ่อนเพลียง ไม่มีแรง

รู้สึกว่าตัวเองเหนื่อย เพลียง่ายกว่าแต่ก่อน หรือไม่มีเรี่ยวแรงที่จะทำงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

✓ รู้สึกไร้ค่า

บางคนอาจจะรู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า ไม่มีความหมาย หรือทำอะไรก็ไม่ดี ไปเสียหมด ทำให้รู้สึกแสบกับตัวเอง หรือเอาแต่โทษตัวเองในทุก ๆ เรื่อง

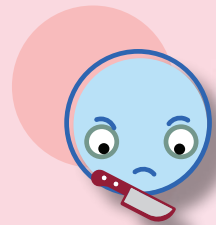

✓ สมาธิสั้น ความจำแฉ่งลง

ผู้ป่วยจะรู้สึกว่าตัวเองสมาธิสั้น และความจำแฉ่งลง ทำให้มีอาการเหม่อลอยหรือใจลอยบ่อย ๆ จนทำให้มีปัญหาด้านการตัดสินใจ และทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเหมือนเคย

✓ คิดถึงวกับการทำร้ายตัวเอง

เริ่มมีการคิดเกี่ยวกับการทำร้ายตัวเอง หรือรู้สึกว่าชีวิตมีดมนไปหมด จนไม่อยากมีชีวิตอยู่ และอาจร้ายแรงไปจนถึงการฆ่าตัวตาย

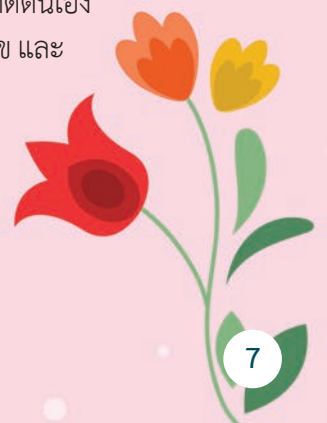
หากใครลองเช็คดู แล้วมีอาการตรงกันกับสิ่งที่ตัวเองกำลังเป็นอยู่ ตั้งแต่ 5 อาการขึ้นไป หรือมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันก็ควรจะเข้ารับการปรึกษากับจิตแพทย์โดยด่วน เพื่อที่จะได้รับการรักษาที่ถูกต้องและทันท่วงที

การวินิจฉัยและรักษาโรคซึมเศร้า

สำหรับการตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยโรคซึมเศร้านั้น แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจะเริ่มต้นจากการพูดคุยเพื่อสอบถามอาการ ลักษณะการใช้ชีวิตประจำวัน รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ว่ามีความรุนแรงในระดับไหน ซึ่งอาจจะมีการทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาาร่วมด้วย เพื่อนำผลมาประเมินว่าผู้ป่วยควรได้รับการรักษาในแนวทางใด เช่น การรักษาโดยใช้จิตบำบัด หรือการรักษาด้วยยา เป็นต้น

โรคซึมเศร้า หากพยายามช่วยเหลือตนเองหลาย ๆ ด้าน เช่น การทำกิจกรรมมากขึ้น ปรับความคิดตนเองหาเพื่อนหรือที่ปรึกษาช่วยเหลือแล้วยังไม่ดีขึ้น และสังเกตตัวเองพบว่าชีวิตขาดความสมดุล ไม่มีความสุข และมีพฤติกรรมเข้าข่าย 9 ข้อข้างต้นหรือไม่ ซึ่งหากมีมากกว่า 5 ข้อ ก็ควรที่จะเข้ารับการปรึกษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจะได้รักษาได้อย่างทันท่วงที

แต่หากไม่แน่ใจว่าตนเองเข้าข่ายโรคซึมเศร้าหรือไม่ ก็สามารถทำแบบทดสอบภาวะโรคซึมเศร้าได้ที่ https://www.rama.mahidol.ac.th/th/depression_risk หรือสแกน QR Code

นาคี

ฉุกเฉิน ชีวิต

ผมเป็นนักฉุกเฉินการแพทย์ หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **Paramedic** ปฏิบัติงานที่หน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ โรงพยาบาลรามธิบดีจักรีนฤพดินทร์ ห้องทำงานของผมคือ รถพยาบาลฉุกเฉิน หรือที่ใคร ๆ หลายคนเรียกว่า รถ AMBULANCE การทำงานในแต่ละวัน ผมจะออกไปกับรถพยาบาลเพื่อไปดูแลรักษาผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุและส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลที่เหมาะสมกับอาการของผู้ป่วยนั้น ๆ

วันที่ 5 มกราคม 2566 เวลาเที่ยงคืน ณ โรงพยาบาลรามธิบดีจักรีนฤพดินทร์ สถาบันการแพทย์จักรีนฤพดินทร์ เสียขวัญสื่อสารของการแจ้งเหตุฉุกเฉินได้ตั้งขึ้น **“กู้ชีพนฤพดินทร์”** นามเรียกขานของหน่วยงานเราในระบบการแพทย์ฉุกเฉินของจังหวัดสมุทรปราการ พวกเราทุกคนตื่นตัวในทันทีเพื่อเตรียมรับสั่งการให้ทีมของเราออกปฏิบัติการรับผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่บ้าน สิ้นเสียงเอ่ยเรียก ทุกกิจกรรมในห้องหยุดชะงักลง ทุกคนในหน่วยนั่งฟังสรุปเหตุการณ์ที่ต้องออกไปอย่างตั้งใจ พนักงานวิทยุสื่อสารรับขานรับอย่างรวดเร็ว

“กู้ชีพนฤพดินทร์ ว.2 เปลี่ยน” พนักงานวิทยุประจำหน่วยขานรับในทันที

“ให้กู้ชีพนฤพดินทร์ออกรับเคสผู้ป่วยหญิง อายุ 64 ปี มีโรคประจำตัวเป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคไตระยะที่ 3 หัวใจโต รับแจ้งว่ามีอาการหายใจไม่ออก” ศูนย์สั่งการรายงานข้อมูลผู้ป่วย

สิ้นเสียงการสั่งการเหตุฉุกเฉินทางการแพทย์ ทีมปฏิบัติการลุกขึ้นอย่างรวดเร็วพร้อมเพรียงกัน วิ่งไปหยิบอุปกรณ์ เครื่องมือแพทย์ที่ตนเองรับผิดชอบ ขึ้นรถพยาบาลอย่างรวดเร็ว

กู้ชีพนฤพดินทร์

รถพยาบาลฉุกเฉินพร้อมกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินนอกโรงพยาบาล ฝ่าความมืดและความขรุขระของถนน มุ่งตรงไปยังจุดเกิดเหตุท่ามกลางความมืดและเงียบสงัดของสองข้างถนน ตลอดทางผมรวบรวมความรู้ที่มีอยู่พร้อมกับทบทวนถึงอาการของผู้ป่วยเพื่อวางแผนการรักษา “เหนื่อยมากขนาดไหนนะ ความอึดตัวของออกซิเจนในเลือดผู้ป่วยเหลือเท่าไร ผู้ป่วยยังรู้สึกตัวดีหรือเปล่า” ผมได้แต่ภาวนาไม่ให้อาการของผู้ป่วยแย่ลงไปกว่านี้

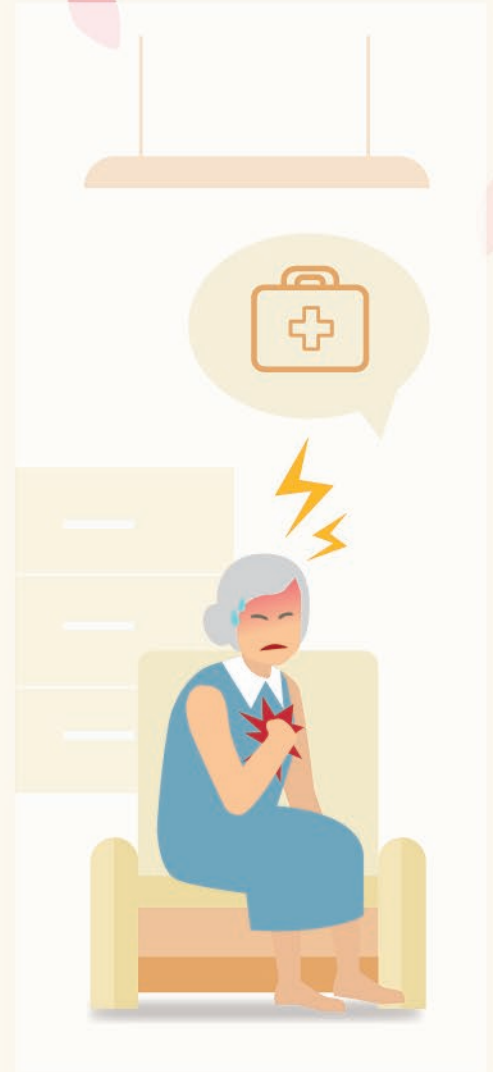
Behind The Scene

เรื่องเล่าเรัฟพลบ

นายอัครุลาเสด เหมสงวน
หน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์
โรงพยาบาลรามาริบัติจักรีนฤดินทร์
สถาบันการแพทย์จักรีนฤดินทร์

รพพยาบาลฉุกเฉินเลี้ยวเข้าซอยแคบ สองข้างทางเต็มไปด้วยรถที่จอดอยู่ พนักงานขับรถต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก เมื่อถึงจุดเกิดเหตุ เสียงแรกที่ได้ยินคือเสียงสุนัขที่เห่าดังอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับญาติที่ยืนรออยู่หน้าบ้าน บ้านของผู้ป่วยเป็นจุดที่รพพยาบาลไม่สามารถเข้าถึงได้ ต้องเดินเท้าเข้าไปในชุมชนริมคลองอีกราว 200 เมตร ผมและทีมปฏิบัติการต้องขนอุปกรณ์ทางการแพทย์และเครื่องมือแพทย์ไปยังจุดเกิดเหตุ

แรกพบสิ่งที่ผมเห็น คือ **ผู้ป่วยหญิงสูงอายุ นั่งหายใจหอบเหนื่อยอย่างรุนแรง**อยู่บนเก้าอี้ในบ้าน ผมที่เป็นหัวหน้าทีมปฏิบัติการได้เข้าไปตรวจประเมินผู้ป่วยอย่างรวดเร็ว แรกรับผู้ป่วยรู้สึกตัวดี ถามตอบรู้เรื่อง แต่มีอาการหายใจหอบเหนื่อยอย่างรุนแรง นับอัตราการหายใจของผู้ป่วยได้ประมาณ 40 ครั้งต่อนาที ซึ่งมากกว่าการหายใจของคนทั่วไปถึงสองเท่า วัดค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือดผู้ป่วยได้เพียง 80 - 85% อาการของผู้ป่วยวิกฤตรุนแรงมากกว่าที่ผมคิดไว้เยอะ ต้องรีบให้การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน หากช้าไปกว่านี้ผู้ป่วยอาจจะถึงขั้นหยุดหายใจและเสียชีวิตได้ จึงได้สั่งการให้ทีมรีบให้ออกซิเจนกับผู้ป่วยโดยการครอบหน้ากากออกซิเจน (O2 mask with bag) พร้อมเปิดให้ออกซิเจนไหล 10 ลิตรต่อนาที (Flow Oxygen 10 L/min) ให้กับผู้ป่วย พร้อมทั้งติดตามสัญญาณชีพของผู้ป่วยทุกตัวอย่างใกล้ชิด พร้อมรายงานข้อมูลผู้ป่วยกลับมายังโรงพยาบาล เพื่อวางแผนการรักษาของผู้ป่วยต่อไป ผมได้ทำการตรวจร่างกายและซักประวัติเพิ่มเติม พบว่า ผู้ป่วยมีเสียงปอดที่ผิดปกติ มีอาการแน่นท้องมากขึ้น ชาวมมากขึ้นทั้งสองข้าง นอนราบไม่ได้ ต้องนอนหัวสูง

แม้จะให้ให้ออกซิเจนและพ่นยาขยายหลอดลมให้กับผู้ป่วยแล้ว แต่อาการของผู้ป่วยไม่มีที่ท่าว่าจะดีขึ้น แพทย์จากโรงพยาบาลจึงได้คุยแผนการรักษากับญาติของผู้ป่วยผ่านระบบสื่อสารวิทยุ **“ถ้าอาการเหนื่อยไม่ลดลง ผู้ป่วยเสี่ยงต่อภาวะหยุดหายใจและหัวใจหยุดเต้นได้ อาจจะต้องใส่ท่อช่วยหายใจ”**

เมื่อญาติได้ยินการแนะนำดังนั้น ใบหน้าของญาติเต็มไปด้วยความวิตกกังวล ผมได้เดินเข้าไปหาญาติผู้ป่วย อธิบายให้ฟังเพิ่มเติมและให้กำลังใจกับญาติผู้ป่วย พร้อมกับผู้ป่วยตกลงที่จะใส่ท่อช่วยหายใจ

ผมได้สั่งการให้ทีมปฏิบัติการรีบทำการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกจากจุดเกิดเหตุ ไปยังรพพยาบาลเพื่อทำการใส่ท่อช่วยหายใจ สิ่งที่ผมกังวลมากที่สุด คือ ผมเป็นผู้ที่ต้องใส่ท่อช่วยหายใจให้กับผู้ป่วย แต่ผู้ป่วยนอนราบไม่ได้ต้องนั่งตลอดเวลา เพราะนอนแล้วแน่นหน้าอกกว่าเดิม ผมต้องใส่ท่อช่วยหายใจผู้ป่วยทำนั่งเท่านั้น !!!!! ผมทำงานมา 3 ปีกว่า ๆ ใส่ท่อช่วยหายใจไปแล้วหลายเคส แต่เคสนี้ทำให้กลัวและกังวลมากที่สุด จากประสบการณ์การทำงานตลอด 3 ปีที่ผ่านมา เคยเห็นอาจารย์แพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉินใส่ท่อช่วยหายใจผู้ป่วยในท่าที่คนไข้ นั่งอยู่ ผมแค่เคยเห็นและเคยช่วยใส่ แต่ไม่เคยได้ใส่เอง ผมตีกับความคิดตัวเองอยู่สักระยะ ถึงความไม่มั่นใจในการใส่ท่อช่วยหายใจในท่านั่ง ในใจมีแต่ความกังวล คิดอยู่ตลอดเวลา “จะทำได้มั๊ย แล้วถ้าทำไม่ได้ผู้ป่วยจะเป็นอย่างไร”

เมื่อทีมเคลื่อนย้ายผู้ป่วยถึงโรงพยาบาล สิ่งแรกที่ผมทำ คือ การรวบรวมสติของตนเอง สั่งการให้ลูกทีมติดเครื่องติดตามสัญญาณชีพและติดตามคลื่นไฟฟ้าหัวใจกับผู้ป่วย เตรียมอุปกรณ์ใส่ท่อช่วยหายใจและอุปกรณ์ฉุกเฉินอื่น ๆ ให้พร้อม ออกซิเจน 100% กับผู้ป่วยผ่านอุปกรณ์ช่วยหายใจมือบีบ (Bag mask ventilation) และให้ลูกทีมที่ดูแลเกี่ยวกับการให้ยาและสารน้ำกับผู้ป่วย เตรียมยาฉีดเพื่อให้ผู้ป่วยหลับ หลังเตรียมทุกอย่างทุกขั้นตอนอย่างใจเย็นให้ทุกอย่างพร้อม จึงได้สั่งการให้ลูกทีมฉีดยาให้ผู้ป่วยหลับ

“Diazepam 10 mg IV เวลานี้ครับ” เมื่อลูกทีมขนานรับการให้ยาเสร็จ ผู้ป่วยเริ่มหลับลง ทั้งที่ยังนั่งอยู่ หลังจากนั้นผมได้ถืออุปกรณ์ใส่ท่อช่วยหายใจ (Video laryngoscope) ด้วยมือซ้าย พยายามขมความตื้นเต้นและวิตกกังวลของตนเอง ให้มากที่สุด สูดลมหายใจเข้าลึก ๆ ตั้งสติให้มั่น ขยับเข้าไปหลังพนักพิงของผู้ป่วยแล้วก้มลง ค่อย ๆ เปิดปากผู้ป่วย แล้วบรรจุใส่อุปกรณ์ (Blade) เข้าไปในปากของผู้ป่วย สายตาจ้องมองไปที่หน้าจอของวิดีโออุปกรณ์ใส่ท่อช่วยหายใจ (Video laryngoscope) จนปลายอุปกรณ์ (Blade) ถึงโคนลิ้น ผมค่อย ๆ ยกอุปกรณ์ (Blade) อย่างใจเย็น เพื่อให้เห็นสายเสียง (Vocal cord) ของผู้ป่วยได้มากที่สุด เมื่อเห็นสายเสียง ผมจึงตะโกนบอกลูกทีมอย่างมีสติว่า **“ขอ tube ครับ”** ลูกทีมส่งท่อช่วยหายใจ (ET Tube) ให้อย่างรวดเร็ว เมื่อรับท่อช่วยหายใจมาผมค่อย ๆ ใส่ท่อช่วยหายใจอย่างเบามือ เมื่อท่อช่วยหายใจผ่านสายเสียงลงไปยังหลอดลมและได้ความลึกที่เหมาะสม ผมจึงตะโกนให้ลูกทีมทำการตรวจสอบท่อช่วยหายใจที่ผมใส่ไปโดยใช้หูฟัง (Stethoscope) ฟังทุกตำแหน่งให้มั่นใจว่า เสียงปอดของผู้ป่วยเท่ากันทั้งสองข้างพร้อมกับติดอุปกรณ์วัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ออกมาที่ปลายท่อช่วยหายใจ (End tidal CO2) และอุปกรณ์วัดค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือดที่วัดจากปลายนิ้ว (Pulse oximeter) แสดงเลข 100%

“ผมทำได้ !!!! ผมทำสำเร็จ !!!!”

ความกังวลหายเป็นปกติทั้ง เมื่อเห็นค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ในจอเครื่องมือเอนโดรยูนในเกณฑ์ที่ดี เมื่อทุกอย่างพร้อม ศูนย์อำนวยความสะดวกได้ประสานงานไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด พร้อมนำส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลปลายทางได้อย่างปลอดภัยใจของผมพองโต น้ำตาเอ่อด้วยความปิติ ผู้ป่วยอยู่ภายใต้การดูแลของผม ความปลอดภัยของผู้ป่วยอยู่ในความรับผิดชอบของผมและทีม การใส่ท่อช่วยหายใจแบบท่าที่ผมไม่คิดว่าชีวิตนี้จะได้พบและได้ทำด้วยตัวเอง แต่เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ทักษะ ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เห็นได้เรียนมาถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างมีสติ สามารถนำพาให้ผู้ป่วยและครอบครัวผ่านวิกฤติในครั้งนั้นมาได้

เหตุการณ์ในครั้งนี้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่สะท้อนได้ว่า **สติเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการดูแลรักษาผู้ป่วยวิกฤต** และอีกคำหนึ่งที่ผมนึกถึงคือ คำขวัญมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีใจความว่า **อัตตานุ อุปมัง เกร คือ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา** คำ ๆ นี้ยังฝังอยู่ในจิตใจของผมตั้งแต่วันที่ก้าวเข้ามาเป็นนักศึกษาของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จนถึงปัจจุบัน

การดูแลผู้ป่วยให้เราดูแลผู้ป่วยเหมือนดูแลพ่อแม่และครอบครัวของเรา เราต้องการให้พ่อแม่และครอบครัวได้รับการดูแลรักษาที่ดีและมีมาตรฐานตามหลักวิชาชีพ ผู้ป่วยและครอบครัวของผู้ป่วยก็เช่นเดียวกัน

ความภูมิใจของผมในเหตุการณ์ครั้งนี้ที่ผมสามารถใส่ท่อช่วยหายใจในท่านั่งครั้งแรกสำเร็จคือ **ผู้ป่วยของผมรอดจากภาวะคุกคามของชีวิตและผมหวังว่าผู้ป่วยจะได้กลับไปใช้ชีวิตกับครอบครัวอย่างมีความสุขอีกครั้ง**

ดอกไม้กับตะวัน

ดอกไม้กับตะวัน
กลีบขาวพราวนวลใย

ดอกไม้ไร้สกุล
เบ่งบานงามทุกวัน

ตั้งของขวัญกลางดวงใจ
ช่างสวยงามเกินคาดฝัน

ชื่อไม่คุ้นไม่สำคัญ
แทนความรักทุกเวลา

ภาพยนต์ ๑๑

รศ. พญ.จริยา ไคยารัทธ์ ประพันธ์

พมา พมา เพื่อนที่ดีที่สุด

บทความ Easy Living ฉบับนี้จะกล่าวถึง เพื่อนที่ดีที่สุดของมนุษย์ นั่นคือ สุนัขนั่นเองค่ะ เราเคยได้ยินประโยคที่ว่า **Dog is man's best friend** มานานแสนนาน .. มีเรื่องเล่าขานมากมายที่ช่วยสนับสนุนคำกล่าวที่ว่านี้ โดยผู้เขียนจะเล่าถึง 2 เรื่องจริงที่ถูกเล่ากันมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเป็นที่มาของความจงรักภักดีและซื่อสัตย์ที่สุนัขมีต่อเจ้าของนั่นเอง ..

เรื่องแรกเป็นเรื่องของสุนัขพันธุ์อาคิตะ อินุ (Akita Inu) ชื่อ **ฮาจิโกะ** สุนัขสายพันธุ์นี้มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่เกาะฮอนชู ประเทศญี่ปุ่น เดิมเป็นสุนัขอารักขาของโชกุน และเป็นสุนัขที่ใช้สำหรับล่าสัตว์ สุนัขพันธุ์นี้มีความจงรักภักดีต่อเจ้าของมาก และยังเป็นมิตรกับคนในครอบครัวอีกด้วย เรื่องราวของฮาจิโกะเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2466 ฮาจิโกะเกิดในเมืองโอดาเตะ ประเทศญี่ปุ่น หลังจากนั้น ศ.เอชะบุ อุเอโนะ ซึ่งขณะนั้นทำงานอยู่ที่คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิมพีเรียล ได้นำฮาจิโกะไปเลี้ยง **หนึ่งในกิจวัตรประจำวันของ ศ.อุเอโนะกับฮาจิโกะ คือ ฮาจิโกะจะเดินตามไปส่ง ศ.อุเอโนะ ทุกวันที่สถานีรถไฟ และพอถึงเวลาเลิกงานฮาจิโกะก็จะวิ่งไปรอรับ ศ.อุเอโนะ ที่หน้าสถานี เพื่อเดินกลับบ้านด้วยกัน** ไม่ว่าจะอากาศวันนั้นจะเป็นอย่างไร ฝนจะตก แดดจะออก หรือหิมะตก ฮาจิโกะทำหน้าที่ได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง จนอยู่มาวันหนึ่ง ศ.อุเอโนะ เส้นเลือดในสมองแตก และเสียชีวิตกะทันหันขณะกำลังสอนหนังสือ ในวันนั้นฮาจิโกะมานั่งรออยู่หน้าสถานีรถไฟเหมือนทุกที โดยที่ไม่รู้ว่าจะได้เจอ ศ.อุเอโนะ อีกแล้ว ฮาจิโกะไม่เข้าใจว่าเจ้าของที่มันทั้งรักและผูกพันหายไปไหน ทำไมไม่กลับมาเหมือนเช่นทุกที หลังจากนั้นภรรยาของ ศ.อุเอโนะได้ย้ายบ้าน และนำฮาจิโกะไปฝากญาติให้ช่วยดูแล ถึงจะมีคนอธิบายให้ฮาจิโกะฟังว่าเกิดอะไรขึ้น ฮาจิโกะก็ยังหนีออกจากบ้านมารอ ศ.อุเอโนะ ที่หน้าสถานีรถไฟทุกวัน ชาวบ้านแถวนั้นล้วนเห็นความจงรักภักดีของฮาจิโกะที่มีต่อ ศ.อุเอโนะ ได้มีการสร้างรูปปั้นของฮาจิโกะไว้ตรงหน้าสถานีรถไฟชิบูย่าในปี พ.ศ. 2477 เพื่อระลึกถึงความซื่อสัตย์ของฮาจิโกะ ซึ่งนั่งรอเจ้าของแบบนี้เป็นเวลาเกือบ 10 ปี ฮาจิโกะได้เสียชีวิตลงในปี พ.ศ. 2478 ปัจจุบันรูปปั้นนี้เป็นจุดนัดพบและเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวต้องแวะมาชม

ฮาจิโกะ
เมื่อครั้งยังมีชีวิต

รูปปั้นฮาจิโกะ หน้าสถานีชิบูย่า

อีกเรื่องหนึ่งเป็นเรื่องของ**บ๊อบบี้**สุนัขพันธุ์สกอต เทอเรีย (Skye Terrier) เรื่องนี้เกิดเมื่อ 165 ปีก่อน ผู้เขียนมีโอกาสไปเยือนประเทศสกอตแลนด์เมื่อไม่นานมานี้ และได้ไปเจอรูปปั้นสุนัขตัวนี้โดยบังเอิญ ก็เลยหาข้อมูลมาอ่านดู เรื่องมีอยู่ว่าบ๊อบบี้เป็นสุนัขของตำรวจนายหนึ่งชื่อจอห์นที่มักจะเดินตรวจตราเมืองเอดินเบอระ (Edinburgh) ในยามค่ำคืน อยู่เป็นประจำ วันหนึ่งจอห์นเกิดล้มป่วยเป็นวัณโรคปอด ซึ่งในสมัยก่อนโรคนี้อันตรายและมีอัตราการเสียชีวิตสูง จอห์นเองก็เช่นกัน จอห์นได้เสียชีวิตในปีถัดมา ทิ้งให้เจ้าบ๊อบบี้อยู่เพียงลำพัง ร่างของจอห์นได้ถูกฝังไว้ที่สุสานใจกลางเมืองชื่อ เกรย์เฟรียส์ เคิร์คยาร์ด (Greyfriars Kirkyard) บ๊อบบี้รู้ว่าเจ้านายตัวเองได้เสียชีวิตแล้วและถูกฝังอยู่ที่นี้ บ๊อบบี้จึงไปนอนเฝ้าบนหลุมฝังศพของจอห์นทุกวัน **ถึงแม้เวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน อากาศจะหนาวสักเพียงไหน โดนผู้ดูแลสุสานไล่ไปหลายต่อหลายหน บ๊อบบี้ก็กลับมาอนที่เดิม จนผู้ดูแลสุสานเริ่มใจอ่อน จึงให้อาหารบ๊อบบี้ทุกวันและยอมให้บ๊อบบี้มานอนเฝ้าที่หลุมศพของจอห์น บ๊อบบี้ทำอย่างนี้เป็นระยะเวลาถึง 14 ปี จนบ๊อบบี้เสียชีวิตลง** ทางกรมการเมืองเอดินเบอระทราบเรื่อง จึงได้สร้างรูปปั้นของบ๊อบบี้ไว้ที่หน้าสุสาน และตั้งชื่อเจ้าบ๊อบบี้ใหม่ว่า เกรย์เฟรียส์ บ๊อบบี้ (Greyfriars Bobby) เพื่อให้ชาวเมืองระลึกถึงความซื่อสัตย์ของบ๊อบบี้ โดยมีข้อความว่า “ขอให้ความซื่อสัตย์และการอุทิศตนของบ๊อบบี้ได้เป็นบทเรียนให้พวกเราทั้งหมด” “Let his loyalty and devotion be a lesson to us all”

Greyfriars Bobby
ประเทศ สกอตแลนด์

Easy
Living

ธรรมะคือดี

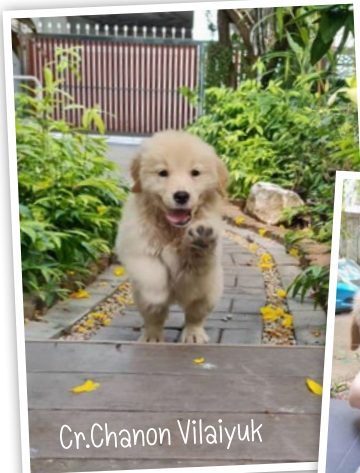
รศ. พญ. โสมรัชช์ วิลัยुक
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

จริง ๆ มีเรื่องราวเกี่ยวกับสุนัขมากมายหลายเรื่อง que แสดงถึงความซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อเจ้าของ ผู้อ่านอาจจะสงสัยว่าทำไมสุนัขถึงเป็นสัตว์ที่มีความซื่อสัตย์ได้ถึงเพียงนี้ นอกจากความรัก ความผูกพันและความดีของเขาเองแล้วยังมีอีกเหตุผลหนึ่งค้ะ เนื่องจากสุนัขมีบรรพบุรุษมาจากสุนัขป่า แต่เริ่มเดิมทีจึงอยู่ร่วมกันเป็นฝูง และมีจำฝูงเป็นหัวหน้าคอยควบคุมกฎและระเบียบวินัยต่าง ๆ ลูกฝูงจะมอบความจงรักภักดีให้แก่จำฝูงที่ลูกฝูงยอมรับ และจะซื่อสัตย์ต่อฝูงของตัวเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้อยู่ในสัญชาตญาณของสุนัข ดังนั้นเมื่อเขาเริ่มผูกพันกับใคร และยอมรับในความเป็นจำฝูงของเจ้าของ เขาจะแสดงความจงรักภักดีและซื่อสัตย์ต่อเจ้าของของเขาอย่างมาก รวมทั้งฝูงของเขา ซึ่งก็คือครอบครัวของเจ้าของนั่นเอง จะเห็นว่าเวลาใครเข้ามาใกล้เด็ก ๆ ในครอบครัว สุนัขก็จะออกมาปกป้องด้วยเช่นเดียวกัน

วิวัฒนาการของสุนัขที่สืบสายพันธุ์มาจากสุนัขป่า นั้นเกิดขึ้นราว ๆ 12,000 ปีที่ผ่านมา สุนัขบ้านที่มนุษย์นำมาเลี้ยงนั้นมีการเปลี่ยนแปลงจากสุนัขป่าไปมาก เนื่องจากพันธุกรรมที่เปลี่ยนไปและการเลี้ยงดู

ของมนุษย์ สุนัขในปัจจุบันมีความผูกพันกับมนุษย์มาก มีความสามารถในการสื่อสารกับมนุษย์ และรู้จักสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์มากกว่าสุนัขป่า ส่วนประสาทสัมผัสของสุนัขจะต่างกับคน คือ เขาจะจดจำ กลิ่น เสียง สัมผัสของเจ้าของได้เสมอ เราจะสังเกตได้ว่าเวลาเจ้าของไม่อยู่บ้านแล้วกลับมา เขาจะวิ่งมาต้อนรับด้วยความดีใจ การมองเห็นของสุนัขจะแตกต่างกับคน เขาจะมองไม่เห็นภาพชัดเท่าเรา และสิ่งที่เห็นก็จะไม่ครบทุกสีเหมือนคน ดังนั้นประสาทสัมผัสที่สุนัขใช้ในการจดจำเราได้ นั้น คือ การดมกลิ่น ซึ่งเขามีประสาทรับกลิ่นถึง 220 ล้านเซลล์มากกว่ามนุษย์ที่มีเพียง 5 ล้านเซลล์เท่านั้น ประสาทรับกลิ่นของสุนัขจึงพิเศษมาก ๆ เพราะจะทำให้เขารับรู้อารมณ์และความรู้สึกของเราได้ดี หากเรากังวลใจ เครียด วิตกกังวล สุนัขของเราก็จะรับรู้ได้ ซึ่งอันนี้ผู้เขียนเองก็เคยประสบพบเจอกับตัวเอง เวลาที่ผู้เขียนเศร้า ไปนั่งข้าง ๆ สุนัข เขาจะทางตก ทำหน้าหงอย และเอาหน้ามาแนบตัวเรา เหมือนอยากจะช่วยปลอบใจเรา นี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่บางโรงพยาบาลได้นำเอาสุนัขมา

Cr.Chanon Vilaiyuk

puffy ลูกหมาพันธุ์ golden retriever เพื่อนที่ดีที่สุดของผู้เขียน

ช่วยดูแลและเยียวยาจิตใจของผู้ป่วยที่เป็นโรคเรื้อรัง โดยเฉพาะผู้ป่วยในระยะสุดท้าย พบว่าสุนัขช่วยบำบัดจิตใจและอารมณ์ผู้ป่วยได้ดี ช่วยลดความกังวล ความเครียดและอาการซึมเศร้าได้ ช่วยให้ผู้ป่วยมีกำลังใจมากขึ้น ส่วนการฟังและการได้ยิน สุนัขจะสามารถได้ยินเสียงที่มีความถี่ต่ำและสูงได้มากกว่าช่วงการได้ยินของมนุษย์ถึงสองเท่า นั้นเป็นเหตุผลว่าทำไมเวลาฟ้าผ่า หรือมีคนจุดพลุ เขาจะกลัวมาก และวิ่งไปหลบในบ้าน เพราะเขาได้ยินดังกว่าเรานั่นเอง

เรื่องที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องความจำของสุนัข ซึ่งจะมอยู่ 2 ประเภท เรียกว่า ความทรงจำระยะสั้น คือการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแบบครั้งเดียว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น เช่น กินขนมนี้ได้ คนนี้เอาขนมมาให้กิน ของเล่นนี้กัดได้ เป็นต้น อีกแบบคือความทรงจำระยะยาว ซึ่งยังแบ่งออกเป็น ความทรงจำเชิงกระบวนการ (Procedural memory) ซึ่งเป็นความจำที่เป็นลำดับขั้นตอน ความจำอันนี้คือ ทักษะ หรือวินัยต่าง ๆ ที่เราสอนสุนัขให้ทำตามสิ่งนั่นเอง กับความทรงจำชัดแจ้ง (Declarative memory) เป็นการจำจากเหตุการณ์จริง เช่น เจ้าของกลับมาถึงบ้านก็โหมง ใครคือคนให้ข้าว ให้น้ำ เป็นต้น ดังนั้นการที่สุนัขจะจำเจ้าของได้หรือไม่ได้นั้น จึงขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง ทั้งนิสัยของสุนัขเอง สายพันธุ์ ช่วงอายุที่จากเจ้าของ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำร่วมกัน ระยะเวลาที่ห่างกัน และความผูกพัน ถ้าผูกพันกันมาก ก็ยากที่จะลืมค้ะ เหมือนเจ้าฮาจิโกะกับบ๊อบบี้ เอาเป็นว่าถ้าสุนัขจำเราไม่ได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาไม่รักเรานะคะ เพียงแต่เขาจำกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้มากกว่าอดีตค้ะ ต่างจากมนุษย์ ที่มักติดอยู่กับอดีตและอนาคต ส่วนใครที่จะไปปรับเลี้ยงสุนัขที่เคยมีเจ้าของมาแล้วนั้น แค่เพียงหากิจกรรมทำร่วมกัน ฝึกทักษะเขาดี ๆ พาไปเที่ยว ให้รางวัล ให้ความรัก ความเมตตา ไม่นานค้ะเขาจะรักคุณไม่ต่างจากเจ้าของเก่าเลย .. สุนัขให้ความรัก ความซื่อสัตย์กับเรา เขาก็ต้องการความรัก ความเมตตาจากเราเช่นเดียวกันนะคะ ดูแลเอาใจใส่เขาอย่างสม่ำเสมอ อย่าใช้ความรุนแรง มีเมตตาและให้ความรักเขามาก ๆ แล้วคุณจะได้เพื่อนที่ดีที่สุดค้ะ ..

ศูนย์พัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์

จัดงานมหกรรมนวัตกรรมดิจิทัล วิศวกรรมชีวการแพทย์

สุดยิ่งใหญ่ !! กับงานมหกรรมนวัตกรรมดิจิทัล วิศวกรรมชีวการแพทย์เพื่อการบริการสุขภาพและการพัฒนาการศึกษา ยุคใหม่ (Pre-Congress RIAC Ramathibodi Innovations Forum 2023) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2566 ที่ศูนย์พัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดขึ้น

ภายในงานมีกิจกรรมการแสดงผลงานนวัตกรรมและเทคโนโลยีล่าสุด พร้อมทั้งพบปะ พูดคุย กับผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ อาทิ AI VR XR Metaverse สื่อการสอนทางการแพทย์ Nanotechnology Biomedical Engineering เซ็นเซอร์ หุ่นยนต์ โลจิสติกส์ แอปพลิเคชันและผลิตภัณฑ์วิศวกรรมชีวภาพ อีกทั้งจัดเต็มกับนวัตกรรมจากบุคลากรและนักศึกษารามาธิบดี และยังมีการประกวดผลงานนวัตกรรมทางการแพทย์จากผลงานของบุคลากรจากสายงานต่าง ๆ

โดยทีมชนะเลิศประเภทแนวคิดนวัตกรรม (Idea Pitching) ได้แก่ โครงการ “สายระบายท่อไตชนิดละลายได้” จากภาควิชาศัลยศาสตร์ ส่วนรางวัลประเภทต้นแบบนวัตกรรม (Prototype Pitching) ทีมชนะเลิศ ได้แก่ โครงการ “เครื่องล้างไตทางช่องท้องอัตโนมัติจากถุงน้ำยาล้างไตทางช่องท้องแบบทำด้วยมือ” จากภาควิชาอายุรศาสตร์

ผลงานที่ผ่านการคัดเลือกจะนำไปต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมทางการแพทย์ต่อไปในโอกาสนี้ กองบรรณาธิการขอแสดงความยินดีกับทีมที่ชนะเลิศการแข่งขันและทีมที่เข้าร่วมแข่งขันด้วยอีกครั้ง

Believe It
or Not ?

จริบนรือไม่ ใช้รือเปล่า?

อ. นพ.คมสันต์ เกียรติรุ่งฤทธิ์
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

สัตว์เลี้ยงรักษาซึมเศร้า ได้จริงหรือไม่

สัตว์เลี้ยงเป็นเพื่อนที่อยู่ร่วมกับมนุษย์มานาน นอกจาก
การเลี้ยงเพื่อนมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเช่น การเดินทาง
เฝ้าบ้าน บรรเทาสิ่งของ ทำเกษตรกรรม การเป็นเพื่อนเพื่อช่วยคลายเหงา ช่วยทางด้าน
จิตใจก็เป็นประโยชน์หนึ่งที่สำคัญ โดยมีงานวิจัยพบว่าการเลี้ยงสัตว์สามารถช่วยลดความรู้สึก
ทางลบต่าง ๆ เช่น วิตกกังวล เศร้า โดดเดี่ยว หรือหงุดหงิด และช่วยให้จิตใจรู้สึกสงบมากขึ้นได้ โดย
สัตว์นั้นอาจช่วยเป็นเสมือนสมาชิกของครอบครัว เกิดความผูกพันทางอารมณ์ร่วมกัน นอกจากนี้สัตว์ยังมีความ
สามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของคน เมื่อพบว่าเจ้าของมีอารมณ์เศร้า ร้องไห้ เขาอาจเข้ามาอุ้มใกล้ ๆ เป็น
เพื่อน หรือการที่เรารู้สึกเศร้าและได้กอดเขาจะช่วยสร้างความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นเพื่อนที่ช่วยรับฟังเรื่องต่าง ๆ ของเรา
โดยไม่ต้องกังวลว่าเขาจะตัดสินเราหรือเราสร้างความลำบากให้แก่เขา เป็นผู้ที่ยอมรับเราได้โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

นอกจากนี้การที่เราดูแลเอาใจใส่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเขายังเป็นการลดช่วงเวลาว่างที่เราอาจใช้ไปกับการคิด
เรื่องในเชิงลบหรือช่วงเวลาที่ความทรงจำที่ไม่ดีจะผุดขึ้นมา และการได้ให้การดูแลเขายังเป็นการสร้างกิจกรรมในเชิงบวก
สร้างความรู้สึกที่เราสามารถดูแลจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้ รวมถึงเป็นการสร้างความผูกพันที่ดีร่วมกันกับเขา นอกจากนี้การพาเขาไป
เดินเล่นยังเป็นการออกกำลังกายในรูปแบบหนึ่งการพาไปในที่ต่าง ๆ ยังช่วยให้เราได้ออกไปพบปะผู้คน ใกล้ชิดกับธรรมชาติ แทนที่
จะเป็นการเก็บตัวอยู่ภายในห้องซึ่งจะส่งผลทางลบกับอารมณ์ของเรา นอกจากนี้การร่วมดูแลสัตว์เลี้ยงยังอาจช่วยสร้างทักษะ
ทางสังคม การได้ดูแลเขาร่วมกันในครอบครัวยังเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ครอบครัวได้ใช้เวลาร่วมกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีใน
ครอบครัว หรือการชวนเพื่อนมาเล่นสัตว์เลี้ยงก็อาจเป็นช่องทางในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นร่วมด้วย

แต่อย่างไรก็ตามการดูแลสัตว์เลี้ยงเองก็มีสิ่งที่ผู้ดูแลต้องรับผิดชอบ เช่น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ การมีเวลาที่พอเพียงใน
การดูแล หรือความรู้สึกเศร้าหากสัตว์เลี้ยงของเราอาจเสียชีวิตไป นอกจากนี้การเลี้ยงสัตว์ในปัจจุบันยังเป็นเพียงการ
รักษาทางเลือก การนำมาใช้ในการบำบัดผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตจึงควรที่จะปรึกษาแพทย์ และช่วยกันตัดสินใจ
ร่วมกันในครอบครัว เพื่อให้ทั้งเราและเขาอยู่ได้ร่วมกันอย่างมีความสุข

ชวนทำ... บัวลอยไส้จาดำ 4 สหาย

สวัสดีปีใหม่คุณผู้อ่านนิตยสาร @Rama ทุกท่านค่ะ :) ปีใหม่ที่ผ่านมาหลาย ๆ ท่านคงได้ไปเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ หรือบางท่านกลับบ้านที่ต่างจังหวัด หรือบางท่านพักผ่อนอยู่บ้านกับครอบครัวกันใช่ไหมคะ ส่วนวันปีใหม่ของหลิมีทั้งวันที่ต้องไปทำงานและวันหยุดสลับกันไปค่ะ สำหรับวันหยุดที่ผ่านมาหลิไม่ได้ไปเที่ยวไหนค่ะ หลิเลยชวนลูกชายมาปั้นบัวลอยที่บ้านกันค่ะ นับว่าเป็นกิจกรรมยามว่างที่ดี ลูกชายสนุกมากกับการปั้นบัวลอยก้อนกลม ๆ ปั้นไป เลอะเทอะไป แสบปี่ดีค่ะ

นิตยสาร @Rama ฉบับนี้ หลิอยากแบ่งปันสูตรบัวลอยให้กับคุณผู้อ่านทุกท่านได้ลองทำกันค่ะ ซึ่งสูตรบัวลอยที่นำเสนอนี้มีชื่อว่า “บัวลอยไส้จาดำ 4 สหาย” ซึ่งสหายทั้ง 4 ได้แก่ ฟักทอง (สีเหลือง) มันเทศสีม่วง (สีม่วง) มันเทศสีส้ม (สีส้ม) และเผือก (สีขาว) นำมาνωดผสมกับแป้งข้าวเหนียวและน้ำมะพร้าว ใส่ไส้จาดำ สูตรหวานน้อย ราคาน้ำซิงหรือนมสดอุ่น ๆ รับประทานเป็นขนมหวาน หรืออาหารว่างเพื่อสุขภาพสำหรับทุกคนในครอบครัวกันค่ะ มาดูส่วนผสมและวิธีทำกันเลยดีกว่า

วิธีทำบัวลอยไส้จาดำ 4 สหาย

1. ทำไส้จาดำ

○ นำงาดำมาคั่วในกระทะ โดยใช้ไฟอ่อน คั่วจนงาดำมีกลิ่นหอม จากนั้นนำงาดำที่คั่วแล้วมาใส่เครื่องปั่น ปั่นงาดำจนละเอียด (ถ้าไม่มีเครื่องปั่น สามารถใช้วิธีตำได้)

○ ใส่น้ำสะอาดลงในกระทะเล็กน้อย ตามด้วยน้ำตาลปี๊บ เคี่ยวจนน้ำตาลปี๊บละลาย โดยใช้ไฟอ่อน เมื่อน้ำตาลปี๊บละลายดีแล้ว ใส่งาดำคั่วปั่นและเกลือป่น คนจนส่วนผสมเหนียว และเข้ากันดี ยกออกจากเตา พักไว้ให้เย็นตัว

○ นำไส้จาดำที่เย็นตัวแล้ว (เนื้อเหนียวและสามารถปั้นได้) มาปั้นเป็นก้อนกลมขนาดตามชอบ

2. ทำแป้งบัวลอย

○ นำฟักทองบด และแป้งข้าวเหนียวใส่ชามผสม เติมน้ำมะพร้าวลงไปทีละน้อย นวดให้เหนียวและเข้ากันดี โดยแป้งบัวลอยควรมีเนื้อสัมผัสที่เหนียวนุ่มประมาณดินน้ำมันนุ่ม ๆ พักไว้

○ มันเทศสีม่วง มันเทศสีส้ม และเผือก ทำแบบเดียวกับฟักทอง

○ จากนั้นนำแป้งที่พักไว้มาปั้นเป็นก้อนกลมขนาดตามชอบ

สูตรไส้จาดำ (หวานน้อย)

ส่วนผสม

- งาดำ 200 กรัม
- น้ำตาลปี๊บ 100 กรัม
- เกลือป่น 1/4 ช้อนชา
- น้ำสะอาด เล็กน้อย

สูตรแป้งบัวลอย 4 สหาย

ส่วนผสมแป้งบัวลอย

- แป้งข้าวเหนียว 50 กรัม
- สำหรับสีเหลือง ใช้ฟักทองนึ่งสุก บดละเอียด 50 กรัม สำหรับสีม่วง ใช้มันเทศสีม่วงนึ่งสุก บดละเอียด 50 กรัม สำหรับสีส้ม ใช้มันเทศสีส้มนึ่งสุก บดละเอียด 50 กรัม สำหรับสีขาว ใช้เผือกนึ่งสุก บดละเอียด 50 กรัม
- น้ำมะพร้าว 2-3 ช้อนโต๊ะ (ปรับได้ตามความชื้นของวัตถุดิบที่นึ่งมา)

3. ขั้นตอนการประกอบแป้งบัวลอยและไส้งาดำ

○ กดแป้งบัวลอยให้เป็นแผ่น นำไส้งาดำมาวางตรงกลางแป้ง ท่อให้มิดชิด คลึงแป้งให้เป็นก้อนกลม ทำซ้ำจนหมด

4. ขั้นตอนต้มแป้งบัวลอยและจัดเสิร์ฟ

○ ต้มน้ำสะอาดในหม้อให้เดือด จากนั้นนำบัวลอยไส้งาดำที่ปั้นไว้ลงไปต้ม โดยใช้ไฟกลาง สังเกตบัวลอยสุก บัวลอยจะลอยขึ้นมา ตักบัวลอยออกมาแช่ในชามน้ำเย็นเพื่อคลายความร้อน

○ เวลาจัดเสิร์ฟตักบัวลอยขึ้นมาให้สะเด็ดน้ำ ใส่ถ้วย ราดน้ำขิงหรือนมสดอุ่น ๆ

สูตรน้ำขิง (หวานน้อย)

ส่วนผสม

- ขิงแก่ หั่นแว่น 120 กรัม
- น้ำตาลทรายแดง 70 กรัม
- น้ำสะอาด 1 ลิตร
- แปะก๊วยต้มสุก ตามชอบ

วิธีทำน้ำขิง

1. นำขิงแก่มาล้างให้สะอาด หั่นเป็นแว่นไม่ต้องปอกเปลือก (ถ้าใครชอบเผ็ด ๆ ให้นำขิงแก่มาบุบให้แตกเล็กน้อยก่อนนำมาต้ม หรือใส่ขิงเพิ่มได้)
2. นำขิงแก่หั่นแว่นและน้ำสะอาดใส่หม้อตั้งไฟ พอเดือด ลดไฟลง เติมน้ำตาลทรายแดง และต้มต่อประมาณ 5-10 นาที ปิดเตา ตักน้ำขิงราดบัวลอยที่เตรียมไว้ โรยแปะก๊วยพร้อมเสิร์ฟ

Tips: เริ่มต้มขิงจากน้ำเย็น จะสกัดรสชาติและกลิ่นขิงออกมาได้มากขึ้น

สูตรนมสด (หวานน้อย)

ส่วนผสม

- นมจืดพร่องมันเนย 500 มิลลิลิตร
- นมมะพร้าว 500 มิลลิลิตร
- ใบเตย 2-3 ใบ
- เนื้อมะพร้าวอ่อน ตามชอบ
- แปะก๊วยต้มสุก ตามชอบ

วิธีทำนมสด

1. ใส่นมจืดพร่องมันเนย นมมะพร้าว และใบเตยลงหม้อ ตั้งไฟโดยใช้ไฟอ่อน หมั่นคนเป็นระยะ ๆ
2. คนจนส่วนผสมเดือด ปิดเตา ตักนมสดราดบัวลอยที่เตรียมไว้ โรยเนื้อมะพร้าวอ่อนและแปะก๊วย พร้อมเสิร์ฟ

หมายเหตุ: สูตรนมสดนี้ ไม่ได้เติมน้ำตาลเพิ่ม เพราะได้ความหวานตามธรรมชาติจากนมมะพร้าว

เป็นอย่างไรบ้างคะสำหรับเมนูบัวลอยไส้งาดำ 4 สหาย ทำง่าย ไม่ยาก รสชาติอร่อยแน่นอนค่ะ คุณผู้อ่านสามารถเลือกว่าจะรับประทานบัวลอยไส้งาดำ 4 สหายกับน้ำขิงหรือนมสดได้เลยค่ะ รสชาติเข้ากันทั้ง 2 อย่างค่ะ และสูตรที่ทำวันนี้เป็นสูตรหวานน้อย แต่ยังคงความอร่อยไว้เหมือนเดิมค่ะ :)

คุณผู้อ่านทุกท่านอย่าลืมชวนคนในครอบครัวมาลองปั้นบัวลอยกันนะคะ จะได้ทำกิจกรรมร่วมกับคนในครอบครัวกันค่ะ อร่อยและยังได้ประโยชน์ทั้งจากงาดำ พืชหัวต่าง ๆ ที่ผสมในแป้งบัวลอย และน้ำขิงหรือนมสดค่ะ แต่ถ้าคุณผู้อ่านไม่ชอบกลิ่นและรสชาติของงาดำ สามารถเปลี่ยนเป็นไส้อื่น ๆ แทนได้ เช่น ไส้ถั่วแดง ไส้เผือก และไส้มันม่วง โดยส่วนผสมและวิธีทำเหมือนไส้งาดำค่ะ อย่าลืมลองกลับไปทำกันดูนะคะ :)

เที่ยวเมืองหมอกสามฤดู

หนาวนี้ที่...แม่ฮ่องสอน

“หมอกสามฤดู กองมูเสียดฟ้า ป่าเขียวขจี ผู้คนดี ประเพณีงาม ลือนามถิ่นบัวตอง”
สวัสดีค่ะท่านผู้อ่าน @Rama ทุกคน ฉบับนี้เราจะพาทุกท่านไปยังเมืองหมอกสามฤดู จังหวัดแม่ฮ่องสอนกันค่ะ

แม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นหลายลักษณะ โดยเฉพาะสภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรม และประชากรจากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ เป็น**จังหวัดที่มีประชากรเบาบางที่สุดในประเทศ** และมีประชากรน้อยมากเป็นอันดับ 5 ในขณะที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 8 ของประเทศ

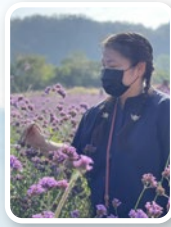
ที่ได้ชื่อว่าเป็น **“เมืองสามหมอก”** เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศเต็มไปด้วยภูเขาสูงสลับซับซ้อน สภาพอากาศมีหมอกปกคลุมตลอดเวลาส่วนใหญ่ของปี นอกจากนี้แม่ฮ่องสอนยังนับเป็นพื้นที่ปลายสุดด้านตะวันตกของประเทศ ในเขตอำเภอแม่สะเรียงด้วยค่ะ

เราเดินทางด้วยสายการบินภายในประเทศ จุดหมายเริ่มต้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และเดินทางต่อด้วยรถเช่าจากสนามบินผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 เส้นทางจังหวัดเชียงใหม่ (อำเภอแม่แตง) – จังหวัดแม่ฮ่องสอน (อำเภอปาย) ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5-6 ชั่วโมง เส้นทางคดเคี้ยวและลาดชันตามภูเขาชะ ระหว่างทางเราแวะสูดอากาศบริสุทธิ์ที่**อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง**กันสักครู่ อากาศหนาวเย็นสดชื่นมากค่ะ ภูเขาสีเขียวตัดกับท้องฟ้าสีฟ้า เป็นภาพที่สวยงามใสมาก ๆ เลยค่ะ

หลังจากสูดอากาศสดชื่นกันเต็มปอดแล้ว เราเดินทางต่อไปยัง **บ้านรักไทย หรือหมู่บ้านชาวจีนยูนนาน** หมู่บ้านที่รายล้อมด้วยหุบเขาใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อในเรื่องของชา และชาหมู่มั่นไถ่อย่างมากค่ะ การมาเที่ยวบ้านรักไทยเป็นการได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทย-จีนที่ผสมผสานกันอย่างลงตัวอันเป็นเอกลักษณ์ แล้วยังมีที่พักหลายแห่งที่ทำมาจากบ้านดินให้เราได้นอนพักเปลี่ยนบรรยากาศกันที่นี่ นอกจากนี้ยังมีของฝากขึ้นชื่ออย่างไวน์ลูกหม่อน ไวน์ลูกท้อ ไวน์มะขามป้อม รวมไปถึงชาพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งชาเขียว ชาอู่หลง และผลไม้อบแห้งอีกหลายชนิดด้วยค่ะ

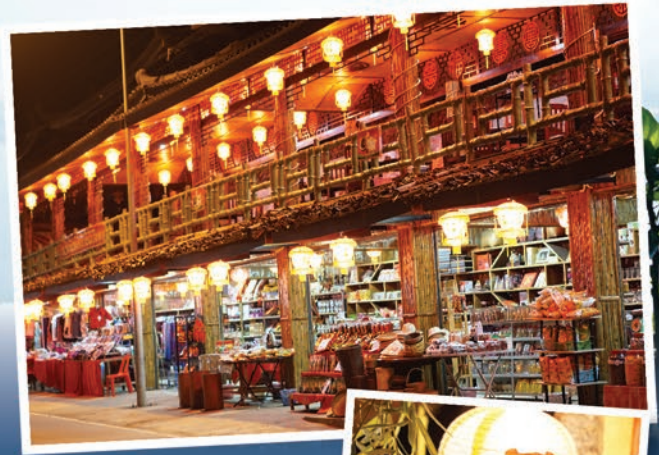

Camera

Diary

พักผ่อนช่อนใจ

นนทิตา จุไรทัศน์ย์

ในตอนเช้าเราเริ่มต้นวันใหม่ด้วยการจับชาอุ่น ๆ กับชาหมูหมั่นโถวอันขึ้นชื่อของที่นี้ พร้อมกับวิริมน้ำที่ทำให้อาหารอร่อยเพิ่มขึ้นอีกร้อยเท่าเลยทีเดียวนะ

หลังอาหารเช้าเราไปต่อยังที่เที่ยวนั่นขึ้นชื่ออีกแห่งของแม่ฮ่องสอน นั่นคือ ปางอุ๋ง ทะเลสาบสายหมอกอันขึ้นชื่อนั่นเองค่ะ ที่นี่ได้รับการขนานนามให้เป็นสวิตเซอร์แลนด์เมืองไทย ด้วยทิวสนที่รายล้อมอยู่มากมายและลำต้นอันสูงใหญ่ รอบอ่างเก็บน้ำที่มีอากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี มีหมอกกรุ่นไออยู่เหนือน้ำ มีแพของนักท่องเที่ยวล่องลอยอยู่ ช่างเป็นภาพที่สวยงามมากจริงๆ ค่ะ

เมื่ออิ่มเอมกับหมอกยามเช้ากันเต็มที่แล้ว เราไปต่อกันที่ หมูบ้านสันติชลกันค่ะ เป็นหมู่บ้านศูนย์วัฒนธรรมจีนยูนนานของชาวเขาเชื้อสายจีนยูนนานที่อพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ในเมืองไทย อีกหนึ่งที่เที่ยวสวยของแม่ฮ่องสอนค่ะ

ียบค้าสินค้าบ้านรักไทย
เดินไปด้วยสีสันของโลกรับ
สีสันสวยงาม

ปางอุ๋งวิวทิวสนสะท้อนผืนน้ำ เชียวชะอุ่ม
สถานที่ยอดฮิตของสายแคมป์ปิ้ง

รสชาติของชาที่หอมละมุนไปเหมือนใคร
จนอดใจซื้อกลับบ้านไม่ได้

บ้านที่นี้ส่วนใหญ่เป็นบ้านดินเช่นเดียวกับบ้านรักไทยคะ เราจะเห็น
บ้านดินอยู่ในหุบเขา มีร้านขายของต่าง ๆ ทั้งของกิน ของใช้ เครื่องราง มีร้าน
น้ำชามากมายและสมุนไพรจีน ซึ่งเป็นของขึ้นชื่อของที่นี้คะ
หลังอิ่มเอมจากความหอมกรุ่นของใบชาหลากหลาย
ชนิด เราก้ซื้อของฝากติดไม้ติดมือกลับบ้าน หลังเก็บอากาศ
บริสุทธิ์กันจนเต็มปอดก็ถึงเวลาเดินทางกลับกันแล้วคะ

หมู่บ้านสันติชล
บรรยากาศเหมือนมาเที่ยวเมืองจัน

การเดินทางโดยรถสาธารณะ

สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่อำเภอเมือง
แม่ฮ่องสอน ผู้ประกอบการจำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัทเปรมประชาชนส่ง
จำกัด และบริษัทสมบัติทัวร์ จำกัด

การเดินทางระหว่างจังหวัด มีบริษัทเอกชนให้บริการในเส้นทาง
เดินทางต่าง ๆ ดังนี้

เส้นทางกรุงเทพ-แม่ฮ่องสอน เริ่มต้นจากสถานีขนส่งผู้โดยสารสายเหนือ ไปสุดเส้นทาง ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัด
แม่ฮ่องสอน ระยะทางทั้งสิ้น 928 กิโลเมตร โดยบริษัทสมบัติทัวร์ จำกัด

เส้นทางเชียงใหม่-แม่สะเรียง-แม่ฮ่องสอน เริ่มต้นจากสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดเชียงใหม่ ไปสิ้นสุดเส้นทาง ณ สถานี
ขนส่งผู้โดยสารจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะทางทั้งสิ้น 359 กิโลเมตร โดยบริษัทเปรมประชาชนส่ง จำกัด

เส้นทางเชียงใหม่-ปาย-แม่ฮ่องสอน (เส้นทางเดินรถ รถประจำทางหมวด 3 สาย 612) เริ่มต้นจากสถานีขนส่งผู้โดยสาร
จังหวัดเชียงใหม่ ไปสิ้นสุดเส้นทาง ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะทางทั้งสิ้น 250 กิโลเมตร โดย บริษัทเปรม
ประชาชนส่ง จำกัด

เส้นทางแม่สอด-ท่าสองยาง-สบเมย-แม่สะเรียง มีเส้นทางจากอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สิ้นสุดที่อำเภอแม่สะเรียง ไป
ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 มีสหกรณ์เดินรถให้บริการเดินทาง

การเดินทางภายในจังหวัด มีสหกรณ์เดินรถแม่ฮ่องสอน ให้บริการในเส้นทางเดินทางในเส้นทางต่าง ๆ ได้แก่ แม่ฮ่องสอน-
ปาย แม่ฮ่องสอน-ขุนยวม แม่ฮ่องสอน-ปางอุ๋ง แม่ฮ่องสอน-ห้วยขาแข้ง แม่ฮ่องสอน-รักไทย แม่ฮ่องสอน-บ้านห้วยผึ้ง แม่ฮ่องสอน-
บ้านกลาง และ แม่ฮ่องสอน-ปาลาน โดยใช้รถสองแถวสีเหลือง ท้ายรถอยู่ที่หน้าตลาดสดเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน (ตลาดสายหยุด)

สภาพถนน เป็นถนนตัดผ่านพื้นที่ป่าไม้ ทิวเขา และภูเขา เป็นเส้นทางขึ้นเขา-ลงเขาที่มีความคดโค้งและลาดชัน มีทางโค้ง
ต่อเนื่องเป็นระยะ ถนนมีสภาพชำรุดเป็นช่วง ผู้ขับขี่จึงต้องขับขี่ด้วยความระมัดระวัง ใช้ความเร็วพอประมาณ และควรปฏิบัติตาม
ป้ายจราจรและเครื่องหมายจราจรอย่างเคร่งครัด

ขอบคุณข้อมูลจาก

- <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดแม่ฮ่องสอน>
- www.maehongson.go.th
- <https://travel.trueid.net/detail/n2lpboApKWZ>

เริ่มต้นปีใหม่... ด้วยความดี

ช่วยต่อลมหายใจ
ให้ผู้ป่วยยากไร้

ลดหย่อนภาษี
2 เท่า

e-Donation*

ขอเชิญร่วมบริจาคสมทบทุนมูลนิธิรามาริบดีฯ

สแกนเพื่อบริจาค
ผ่านแอปธนาคาร

ชื่อบัญชี มูลนิธิรามาริบดี

090-3-50015-5

879-2-0 0448-3

026-3-0 5216-3

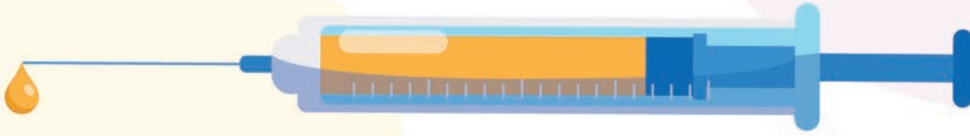

@ramafoundation

โทร. 0 2201 1111
www.ramafoundation.or.th

*กรุณาส่งหลักฐานการบริจาคมาที่มูลนิธิรามาริบดีฯ เพื่อรับสิทธิ ลดหย่อนภาษี 2 เท่า หากไม่ส่งหลักฐาน จะไม่ได้รับสิทธิดังกล่าว

วัคซีนไขหวัดใหญ่ (Influenza vaccine)

โรคไขหวัดใหญ่ เป็นโรคติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ โดยมีสาเหตุมาจากการติดเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซา ซึ่งมี 3 สายพันธุ์ ได้แก่ A, B และ C ส่วนใหญ่มักพบการติดเชื้อสายพันธุ์ A และ B ทำให้เกิดโรคติดเชื้อทางระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน โดยอาการทั่วไปที่พบได้เมื่อผู้ป่วยเกิดการติดเชื้อไขหวัดใหญ่ เช่น ไข้สูง ปวดเมื่อยตัว คัดจมูก เจ็บคอ ไอ ซึ่งในระยะแรก ผู้ป่วยมักมีอาการไม่รุนแรง อย่างไรก็ตามมีผู้ป่วยจำนวนหนึ่งเกิดอาการรุนแรงจนเสียชีวิต โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว ผู้สูงอายุ และหญิงตั้งครรภ์

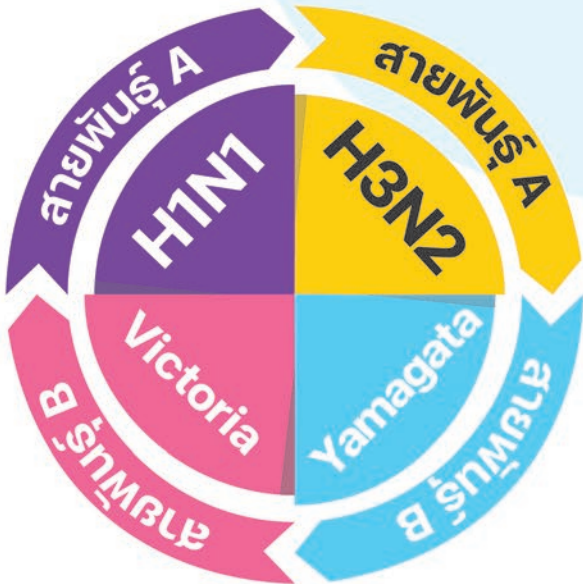
ดังนั้น การป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ที่ดีที่สุดคือ การฉีดวัคซีนเพิ่มภูมิคุ้มกันเชื้อไวรัสไขหวัดใหญ่ให้แก่ร่างกาย ปัจจุบันวัคซีนไขหวัดใหญ่ที่ใช้ในประเทศไทยเป็นชนิด 4 สายพันธุ์ (Quadrivalent Influenza Vaccine) ตามที่องค์การอนามัยโลกแนะนำ เพื่อป้องกันโรคไขหวัดใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมไวรัส 4 สายพันธุ์ ได้แก่

1. ไวรัสไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ A/H1N1
2. ไวรัสไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ A/H3N2
3. ไวรัสไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ B ตระกูล Victoria
4. ไวรัสไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ B ตระกูล Yamagata

นอกจากนี้ ในปัจจุบันมี Quadrivalent Influenza Vaccine ชนิด high dose (Efluelda®) ซึ่งเป็นวัคซีนที่พัฒนาขึ้นสำหรับผู้ที่มียามากกว่า 65 ปีขึ้นไป โดยวัคซีนนี้มีปริมาณแอนติเจนมากกว่าวัคซีนไขหวัดใหญ่ทั่วไปถึง 4 เท่า จึงมีประสิทธิภาพในการป้องกันไขหวัดใหญ่เพิ่มขึ้นจากขนาดปกติ 24.2% และลดการเข้าโรงพยาบาลจากปอดอักเสบได้เพิ่มขึ้น 27.3% ดังนั้น การฉีดวัคซีนป้องกันไขหวัดใหญ่ Efluelda® จึงเป็นทางเลือกที่ช่วยลดความเสี่ยงการติดเชื้อไขหวัดใหญ่ในผู้สูงอายุได้

กลุ่มที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ และควรได้รับการป้องกันด้วยวัคซีน

- เด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี
- หญิงตั้งครรภ์ และผู้หญิงที่อยู่ในระยะ 2 สัปดาห์หลังคลอด
- ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไป
- ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน หัวใจ ความผิดปกติของตับไต

ใครที่สามารถฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ได้และควรฉีดเวลาใด

• สามารถเริ่มฉีดได้ตั้งแต่อายุ 6 เดือนขึ้นไป โดยฉีดปีละ 1 ครั้ง ซึ่งสามารถฉีดได้ตลอดปี แต่แนะนำในช่วงเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน (มีนาคม-พฤษภาคม) หรือเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว (ตุลาคม-พฤศจิกายน)

- ส่วนเด็กที่มีอายุมากกว่า 9 ปี ซึ่งได้รับวัคซีนเป็นครั้งแรกให้ฉีดทั้งหมด 2 เข็ม ห่างกัน 1 เดือน หลังจากนั้นให้ฉีดซ้ำทุกปี ปีละ 1 เข็ม
- วัคซีนมีความปลอดภัยในหญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร

ทำไมต้องฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ทุกปี ?

แนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ก่อนฤดูที่มีการระบาด และฉีดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เนื่องจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ทุกปี และระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายที่มีต่อเชื้อไข้หวัดใหญ่ลดต่ำลงได้ในระยะเวลาไม่นาน ดังนั้นการฉีดวัคซีนทุกปีจึงเป็นการกระตุ้นให้ระบบภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับสูง ซึ่งภูมิคุ้มกันจะเกิดขึ้นหลังจากฉีด 7 – 14 วัน ทำให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ในแต่ละปี

อาการข้างเคียงหลังฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่

ได้แก่ อาการปวดบวมแดงบริเวณที่ฉีด ไข้ ปวดเมื่อยตามตัว ซึ่งอาการเหล่านี้สามารถหายเองได้ภายใน 3 วัน

ข้อห้ามใช้ในการฉีดวัคซีน

- เคยแพ้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่รุนแรงหรือแพ้สารประกอบอื่น ๆ ในวัคซีนอย่างรุนแรง
- กำลังมีไข้หรือเจ็บป่วยเฉียบพลัน หรือเพิ่งหายจากการเจ็บป่วยเฉียบพลันมาไม่เกิน 7 วัน
- ยังมีโรคประจำตัวเรื้อรังที่มีอาการกำเริบ เช่น เจ็บแน่นหน้าอก ใจสั่น หอบเหนื่อย หรือยังคุมอาการของโรคไม่ได้
- เด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือน

คนท้อง

ก็ออกกำลังกายได้

1

Side tap

ทำที่ 1 Side tap

จำนวน 5 เซต เซตละ 3 - 5 นาที พักระหว่างเซต 2 นาที

- ทำเตรียม ยืนขาชิด มือวางไว้ที่เอวหรือระดับเหนือสะโพก
- ทำออกกำลังกาย ตะแคงขาที่พื้นออกไปด้านข้างกว้างประมาณช่วงไหล่ แล้วกลับมาชิดตรงกลางแล้วสลับ
- การหายใจ หายใจเข้าขณะยืนขาชิดและหายใจออกขณะตะแคงขาที่พื้นด้านข้าง

รัฐภัทร์ สิทธิหล่อ
นักศึกษศึกษา งานสร้างเสริมสุขภาพ
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

2 Knee up

ท่าที่ 2 Knee up

จำนวน 5 เซต เซตละ 3 - 5 นาที พักระหว่างเซต 2 นาที

- ทำเตรียม ยืนกางขา กว้างระดับหัวไหล่ มือวางไว้ที่เอวหรือระดับเหนือสะโพก
- ทำออกกำลังกาย ยืนยกเข่าให้สูงระดับสะโพก แล้วกลับมาชิดตรงกลางสลับไปมาทั้งสองข้าง
- การหายใจ หายใจเข้าขณะยืนขาชิดและหายใจออกขณะแตะขาที่พื้นด้านข้าง

All Pets Over the World:

ศัพท์ทั่วโลก ที่นุดใช้เรียกไอ้ตัวสัตว์เลี้ยง

สวัสดีค่ะคุณผู้อ่าน @Rama ทุกท่าน เห็นปกฉบับนี้แล้วหลายคนน่าจะใจเหลวให้กับความน่ารัก น่าเอ็นดูของเจ้าบ๊อกที่ขึ้นปกคู่กับนางแบบของเราแล้วใช่ไหมคะ สำหรับคนรักสัตว์ทั้งหลาย **สัตว์เลี้ยง**

(Pet: /pet/) เป็นเสมือนหนึ่งอุปกรณ์ฮิลจริตฮิลใจที่สุดแสนจะมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็น น้องหมา น้องแมว น้องนก น้องปลา หรือแม้กระทั่งเหล่าสัตว์เลี้ยงประเภท **Exotic pet (/ɪg'zɒtɪk pet/)** ไต ๆ ล้วนแล้วแต่น่าซึ่งรอยยิ้ม และช่วยปลดปล่อยโลมจิตใจให้เหล่ามนุษย์ได้เป็นอย่างดี และแน่นอนความสัมพันธ์นี้ มิได้เพิ่งเกิดขึ้นมาบนโลกยุคใหม่ แต่มนุษย์และสัตว์เลี้ยงมีประวัติศาสตร์บนโลกร่วมกันมาอย่างยาวนานแล้วนับเป็นพัน ๆ ปี แล้วละคะ เกรเกอร์ ลาร์สัน ผู้อำนวยการเครือข่ายการวิจัยบรรพชีวินวิทยาและโบราณคดีชีวภาพของมหาวิทยาลัย oxford พร้อมทีมวิจัยของเขาได้ตีพิมพ์ผลงานวิจัยว่า ค้นพบหลักฐานที่แสดงว่า สุนัขเป็นสัตว์ชนิดแรก ๆ ที่มนุษย์เลี้ยงไว้เมื่อประมาณ 18,000-32,000 ปีก่อน เริ่มต้นในตะวันออกกลาง และขยายออกไปอย่างรวดเร็วไปทั่วอารยธรรมของมนุษย์ ในขณะที่สัตว์อื่น ๆ อย่าง แพะ แกะ และวัว เริ่มเลี้ยงกันเมื่อประมาณ 11,000 ปีก่อน ส่วนไก่เป็นสัตว์เลี้ยงในเอเชียตะวันออกซึ่งมีการค้นพบว่าการชนไก่มีมาตั้งแต่เมื่อประมาณ 7,000 ปีก่อน ส่วนม้าถูกนำมาเลี้ยงเมื่อประมาณ 5,500 ปีที่แล้วในเอเชียกลางในฐานะสัตว์ใช้งาน ในบรรดาสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง หนอนไหมและผึ้งน้ำผึ้งตะวันตกถูกเลี้ยงไว้เมื่อ 5,000 ปีก่อน

ในภาษาอังกฤษ จะใช้คำว่า **Pet (/pet/)** เพื่อสื่อถึงสัตว์ที่เลี้ยงกันในครัวเรือน แต่ก็มีอีกหลายคำที่มีความหมายสื่อถึงสัตว์เลี้ยงได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น **Domestic animal (/də'mestɪk 'ænmɪl/)** / **Fur baby (/fɜː beɪbi/)** / **Companion animal (/kəm'pænjən ænmɪl/)** หรือแม้กระทั่งคำว่า **Four-legged friend (/fɔː legɪd 'frend/)** ซึ่งเราอาจจะแปลแบบไทย ๆ ได้ตรงตัวว่า เพื่อนรักสี่ขา ก็ได้ค่ะ สำหรับบรรดาน้องหมา นั้น ศัพท์สุภาพภาษาไทยเราคุ้นเคยกับคำว่า **“สุนัข”** ใช่ไหมคะ แต่ในภาษาอังกฤษ ยังมีคำที่ใช้เรียกเจ้าบ๊อกในอีกหลายแบบ ที่เราเห็นบ่อย ๆ ก็จะมีดังนี้

Pup (/pʌp/) หรือ puppy (/ˈpʌpi/) = ลูกสุนัข	Hound (/haʊnd/) = สุนัขไล่เนื้อ	Canine (/ˈkeɪnəm/) = มาจากคำละตินที่แปลว่าสุนัข แต่ก็สามารถแปลว่าเขี้ยว
Pooch (/puːtʃ/) = น้องหมาเชื่อง ๆ	Cur (/kɜː(r)/) / Mutt (/mʌt/) = สุนัขพันธุ์ทาง	นอกจากนี้ยังมีคำลาลองอย่าง Doggy/ Doggo/ Fido อีกด้วย !

นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว สุนัขในวัฒนธรรมอื่น ๆ มีศัพท์เรียกต่าง ๆ กันไป ในที่นี้ขอยกตัวอย่างบางภาษานะคะ ไม่งั้นหน้ากระดาษจะไม่พอเอา ภาษาฝรั่งเศสเรียกน้องหมาว่า **le chien (เลอ เชียง)** ภาษาสเปนเรียก **el perro (เอล เปร์โร)** ภาษาญี่ปุ่น **犬 (อินุ)** หรือในภาษาพูดอาจเรียกว่า **ワンちゃん (วังจัน)** ภาษาจีนเรียก **狗 (กั๋ว)** ภาษาเกาหลีเรียก **개 (เก)**

สำหรับเหล่าทาสแมว พวกคุณเองก็ต้องภูมิใจในน้ำา ที่ประวัติศาสตร์การบูชา เอ๊ย! การเลี้ยงน้องเหมียวนั้นก็มาอย่างยาวนานเช่นกัน มีบันทึกว่า แมวกลายมาเป็นสัตว์เลี้ยงของมนุษย์ครั้งแรกของโลกในซีกโลกตะวันออกใกล้ (ประเทศในบริเวณเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ระหว่างเมดิเตอร์เรเนียนไปจนถึงอิหร่าน) ช่วง 7,500 ปีก่อนคริสตกาล นอกจากนี้ในอียิปต์โบราณยังมีการเลี้ยงแมวและบูชาแมวในฐานะเทพเจ้า (เทพีบัสเตต) ซึ่งมีตัวเป็นคน แต่มีหัวเป็นแมว เป็นเทพเจ้าแห่งความรัก และความอุดมสมบูรณ์) ตั้งแต่เมื่อ 3,100 ปี ก่อนคริสตกาลเลยทีเดียว สำหรับในไทย เรามีศัพท์สุภาพที่สื่อถึงแมวว่า **“วิฬาร์”** ในขณะที่

ที่ภาษาอังกฤษ เรียกลูกแมวว่า **Kitten** (/ˈkɪtn/) คำที่ใช้เรียกแมวโตยังคงใช้คำว่า **Kitty** (/ˈkɪti/) เพื่อสื่อถึงความน่ารักน่าเอ็นดูของน้องแมวได้ ขณะที่คำว่า **Feline** (/ˈfiːlɪn/) หมายถึงสัตว์ตระกูลแมวทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเสือ สิงโต แมวป่า แมวบ้าน แมวขนาดใหญ่ที่เริ่มเป็นที่นิยมเลี้ยงกันในหมู่คนมีเงินอย่าง **เซอร์วัล (serval:)** ซึ่งเป็นแมวที่มีขายาวที่สุด และคาราคัล (**Caracal**) หรือแมวลิงซ์ (**Lynx**) ที่มีใบหน้าและหูที่น่ารัก คนฝรั่งเศสเรียกน้องแมวกันว่า **le chat** (เลอ ชา) ภาษาสเปนเรียก **el gato** (เอล กาโต้) ภาษาญี่ปุ่นเรียกน้อง ๆ ว่า **猫** (เนะโกะ) ภาษาจีนมีตัวเขียนแบบเดียวกับญี่ปุ่น แต่ออกเสียงว่า **猫** (เม่า) ภาษาเกาหลีใช้คำว่า **고양이** (โคยงจี)

นอกจากน้องหมาน้องแมวแล้ว สัตว์เลี้ยงแสนรักประเภทอื่น ๆ ที่เป็นที่นิยมเลี้ยงกันก็ยังมีเหล่านกแสนสวยแสนรู้ (**Bird: /bɜːd/**) ในที่นี้ขอยกตัวอย่างคำศัพท์จากภาษาทั่วโลกที่หมายถึงนกต่อไปนี้ค่ะ

ฝรั่งเศส: l'oiseau (อัวโซ)	สเปน: el pájaro (เอล ป่าฆะโร)	จีน: 鸟 (เหินยว)	ญี่ปุ่น: 鳥 (โทริ)
เกาหลี: 새 (เซ)	เยอรมัน: der Vogel (เด เฟอเกิล)	อิตาลี: l'uccello (ลูซเซลโล)	เวียดนาม: chim (จิม)

สำหรับคนรักปลาทอง (**Goldfish: /ˈɡəʊldfɪʃ/**) ชื่นชอบในรูปร่างอ้วนป้อมและเกล็ดหลากสีสนที่ส่องประกายยามอยู่ในน้ำ ในวัฒนธรรมทั่วโลกเรียกชื่อเจ้าปลาทองด้วยภาษาต่าง ๆ ต่อไปนี้ค่ะ

ฝรั่งเศส: le poisson rouge (เลอ ปีวซง รุจ)	สเปน: el pez dorado (เอล เปส โดระราโต้)	จีน: 金鱼 (จิงหยู)	ญี่ปุ่น: 金魚 (กิงเงียว)
เกาหลี: 금붕어 (กิม-พู-งอ)	เยอรมัน: der Goldfisch (เด กอลด์ฟิช)	อิตาลี: il pesce rosso (อิล ปีซช รอสโซ)	เวียดนาม: cá vàng (ก่า วาง)

สัตว์เลี้ยงไม่ได้มีไว้ชื่นชม หรือเพื่อคลายเหงาอย่างเดียว มีผลงานวิจัยทางการแพทย์ที่ชี้ให้เห็นว่า คนใช้โรคหัวใจที่มีสัตว์เลี้ยงมีโอกาสเสียชีวิตน้อยกว่าคนที่ไม่เลี้ยงอะไรเลยถึง 3% เนื่องจากสัตว์เลี้ยงช่วยลดความดันโลหิตให้กับเจ้าของ เหล่าสัตว์เลี้ยงยังมีส่วนช่วยให้คนเลี้ยงได้ออกกำลังกาย ละสายตาจากคอมพิวเตอร์หรือมือถือเพื่อไปออกกำลังกาย ทำให้สุขภาพของเหล่าทาสดีขึ้น ด้วยเหตุนี้! สัตว์เลี้ยงยังช่วยส่งเสริมความมั่นคงทางอารมณ์ให้มนุษย์ เพราะแม้จะพูดไม่ได้ แต่ก็ไม่เคยโกหก ไม่วิจารณ์ แต่ซื่อสัตย์และเป็นเพื่อนที่จำเป็นสำหรับหลายคน รู้แบบนี้แล้ว อย่าทิ้งน้อง ๆ นะคะ รักเค้า ดูแลเค้า ให้เหมือนหนึ่งสมาชิกในครอบครัวของเรา เพราะสุดท้ายแล้ว สำหรับสัตว์เลี้ยงที่มีช่วงชีวิตสั้นกว่ามนุษย์อย่างเรา เราคือ **“โลกทั้งใบ”** ของเขาค่ะ

อ้างอิง:

- Alicia Ault. At the Smithsonian. “Ask Smithsonian: When Did People Start Keeping Pets?”. [Online]. <https://www.smithsonianmag.com/smithsonian-institution/ask-smithsonian-when-did-people-start-keeping-pets-180960616/>
- Driscoll, C. A.; Menotti-Raymond, M.; Roca, A. L.; Hupe, K.; Johnson, W. E.; Geffen, E.; Harley, E. H.; Delibes, M.; Pontier, D.; Kitchener, A. C.; Yamaguchi, N.; O'Brien, S. J. & Macdonald, D. W. (2007). “The Near Eastern Origin of Cat Domestication”. *Science*. 317 (5837): 519–523. Bibcode:2007Sci...317..519D. doi:10.1126/science.1139518. ISSN 0036-8075. PMC 5612713. PMID 17600185.
- Languagedrops. “Terms for Pets: Talk About Your Pet in Another Language”. [Online]. <https://languagedrops.com/blog/terms-for-pets>
- Larson, G (2012). “Rethinking dog domestication by integrating genetics, archeology, and biogeography” (PDF). *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 109 (23): 8878–83. doi:10.1073/pnas.1203005109. PMC 3384140. PMID 22615366. คลังข้อมูลเก่าเก็บจากแหล่งเดิม (PDF)เมื่อ 2016-04-22. สืบค้นเมื่อ 2016-03-11.
- Malek, J. (1997). *The Cat in Ancient Egypt* (Revised ed.). Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

ติดตามอ่านได้แล้ววันนี้ทาง

www.rama.mahidol.ac.th/atrama

www.rama.mahidol.ac.th/atrama/